

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 426

8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/753)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md. 18/101-1958/02090

28 . 3 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.3.1986 tarihinde kararlaştırılan «8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait 135 inci maddesinin amir hükmü muvacehesinde bu kuruluşların amaçlarına, faaliyetlerine, amaç dışı ve siyasi faaliyet yasağına, organ seçim usullerine, organlarda görevli olanların mahkeme kararı ile görevlerine son verilmesine ve kanunî zorunluluk hallerinde organlarda görevli olanların geçici olarak görevden uzaklaştırılmasına ilişkin hükümlerin 5590 sayılı Kanun kapsamına alınması ve ayrıca kanunun güntün şartlarına uymayan ve aksayan bazı maddelerinin değiştirilmesi ve kanuna bazı maddelerin eklenmesi, bazı madde ve fıkraların ise kanundan çıkarılması gerekli görülmüştür.

Nitekim, getirilen reform niteliğindeki hükümlerle Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği organları arasına «Oda ve Borsa Konseyleri» ilave edilmiş ve böylece Birliğe yeni bir hüviyet kazandırılmıştır. Birer ihtisas kolları olarak görev yapacak olan Konseyler, ekonomik hayatımızda önemli bir yer işgal eden Birliğin daha verimli çalışmasını sağlayacaktır. Yönetim Kurulu Üyelerini seçme yetkisinin Konseylere verilmesi suretiyle yönetimde bütün sektörlerin dengeli bir şekilde temsili sağlanacaktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kamu Kurumu niteliğinde birer meslek kuruluşu olan ticaret ve sanayi odaları ve ticaret odaları, sanayi odaları ve deniz ticaret odalarının 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 135 inci maddesindeki hükme paralel olarak yeniden tanımları yapılmakta; bu amaçla 5590 sayılı Kanunun 1 inci maddesi değiştirilmektedir.

Madde 2. — Deniz Ticaret Odalarının faaliyet konularına denizcilikle ilgili malların iç ve dış ticaretini yapan ve marina ve liman işletme ve deniz malzemeciliği, kumanyacılık, ihrakiye, tedarik ve balıkçılıkla iştigal eden firmaların da girmesi deniz ticaretinin özellik arz eden yapısı, kuralları ve uluslararası standart ve normları dolayısıyla, ayrı bir uzmanlık alanı teşkil ettiğinden, Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasına (f), (g) ve (h) bentleri eklenmektedir.

Madde 3. — Anayasanın 135 inci maddesine istinaden kamu kurumu niteliğindeki birer meslek kuruluşu olan odalar, borsalar ve Birliğin organ seçimlerinin kanunla düzenlenmesi gerektiğinden 5590 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin son fıkrasındaki seçim usullerinin Tüzükte gösterileceğine dair hükmün fıkraya metninden çıkarılması amacıyla bu değişiklik yapılmaktadır.

Madde 4. — Oda meslek komitelerine ilişkin Kanunun 14 üncü maddesi yeniden düzenlenmekte ve üye sayısı 10 000'i aşan odalarda meslek komitelerinin 5, 7 ve 11 kişiden oluşacağı belirtilmektedir. Meslek gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek gruplarının üye sayıları yönetmeliklerle düzenlenecektir.

Madde 5. — 5590 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası değiştirilmektedir. 10 000'den fazla üyesi bulunan odalarda meclis üyeliğine seçilecekler meslek komitelerinin üye sayısına göre yeniden tespit edilecektir. Ayrıca Meclis Üyeliğine seçilenlerin aynı faaliyet sınırları içinde bulunan oda ve borsaların meclislerinin ancak birinde görev alabilecekleri hükme bağlanmaktadır.

Madde 6. — Odaların Yönetim Kurullarının yeni üyelerle takviyesi için üyelerin görev süreleri kesintisiz olarak 10 yıl ile sınırlandırılmakta ve bu amaçla Kanunun 18 inci maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Madde 7. — Türkiye limanlarında faaliyet gösteren ve Türkiye'de herhangi bir odaya kayıtlı bulunmayan yabancı gemilerin navlun hâsılatı içinde gemi acentalarına «oda aidatı» şeklinde ödenen meblağın, 5590 sayılı Kanunda açık bir hüküm bulunmaması nedeniyle deniz ticaret odası veya yetkili odaya intikal etmemekte ve bu paralar ilgililerde kalmaktadır.

Kanundaki bu boşluğu doldurmak ve ülkeye döviz kazandırmak amacıyla 5590 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine bir fıkra ilave edilmektedir.

Madde 8. — 5590 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre ticaret borsaları ticari ihtiyaçların lüzumlu kıldığı yerlerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca kurulmaktadır.

Kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen il borsalarının çalışma alanlarının birliğin görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça daraltılıp genişletilmesi konusunda açıklık getirilmesi ve maddenin birinci fıkrası ile uyum sağlanması amacıyla ikinci fıkranın son cümlesi değiştirilmektedir.

Madde 9. — Gerekçesi 3 üncü maddede açıklandığı üzere, borsa organlarının seçim usulleri, Anayasaya uygun olarak ek maddelerle tanzim edildiğinden, 39 uncu maddede sadece niteliklerin tüzükle düzenleneceği öngörülmektedir.

Madde 10. — Borsa meslek komitelerinin üye sayıları yeniden düzenlenmekte ve bu arada üye sayısı 10 000'i aşan borsaların meslek komitelerinin 5, 7 ve 11 kişiden oluşacağı ve meslek gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile grupların üye sayılarının yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmakta ve bu amaçla 5590 sayılı Kanunun 40 ncı maddesi değiştirilmektedir.

Madde 11. — Borsa meclisleri üyeliğine ilişkin 5590 sayılı Kanunun 42 ncı maddesinin birinci fıkrası değiştirilmekte ve üye sayısı 10 000'i aşan borsalarda meclislere seçilecek üye sayıları, meslek komitelerinin üye sayısına göre yeniden düzenlenmektedir. Meclis üyeliğine seçilenler, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan oda ve borsaların meclislerinin ancak birinde görev yapabileceklerdir.

Madde 12. — Borsaların yeni üyelerle takviyesi amacıyla 5590 sayılı Kanunun 44 üncü maddesine ilave edilen 1 fıkra ile yönetim kurulu üyeliğinin müddeti, sürekli olmak kaydıyla 10 yıl ile sınırlandırılmaktadır.

Madde 13. — Oda ve borsaların mesleki üst kuruluşu olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin, Anayasanın 135 inci maddesindeki hüküm doğrultusunda tanımı yapılmakta ve bu amaçla 5590 sayılı Kanunun 61 inci maddesi değiştirilmektedir.

Madde 14. — Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin yurt dışındaki çalışmalarını geliştirmek amacıyla temsilcilik ve irtibat büroları açmaları gerektiğinden, 5590 sayılı Kanunun 62 nci maddesine bir bent ilavesi öngörülmektedir.

Madde 15. — Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin, daha verimli bir şekilde çalışması amacıyla Birliğin organları arasına «Oda ve Borsa Konseyleri» ilave edilmekte ve bu nedenle 5590 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi değiştirilmektedir.

Madde 16. — Genel gerekçede de açıklandığı üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine yeni bir hüviyet kazandırmak ve ihtisasa yönelik hizmet vermesini sağlamak üzere «Oda ve Borsa Konseyleri» organı ihdas edilmektedir.

Bu amaçla, 5590 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin başlığı ve madde metni değiştirilmekte ve Birliğin genel kurulu ile oda ve borsa konseylerinin teşekkülüne ilişkin yeni hükümler getirilmektedir.

Madde 17. — Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği «Oda ve Borsa Konseyleri»nin görevlerini belirlemek amacıyla 5590 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin başlığı ile madde metni değiştirilmektedir.

Madde 18. — Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu seçimlerinin Oda ve Borsa Konseylerinin kendi üyeleri arasından yapılmasını temin amacıyla 5590 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi değiştirilmektedir.

Maddede yapılan değişiklikle yönetim kurulu üye sayısı 9'dan 15'e çıkarılmaktadır.

Birlik yönetim kurulunun yeni üyelerle takviyesi amacıyla maddeye, yönetim kurulu üyeliğinin müddeti, sürekli olmak kaydıyla 10 yıl ile sınırlandırıldığına dair bir fıkra ilave edilmektedir.

Madde 19. — Türkiye Odalar Birliğinin artan iş hacmine paralel olarak, 5590 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasındaki Genel Sekreter Yardımcısı sayısı ile ilgili sınırlama kaldırılmaktadır.

Madde 20. — Oda ve borsaların işlemlerini düzenleyen iç yönetmeliklerin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince onaylanmasını teminen 5590 sayılı Kanunun 85 inci maddesine bir fıkra ilave edilmektedir.

Madde 21. — Oda, borsa ve birlikte çalışanların Personel Statüsünü yeniden düzenlemek amacıyla Birlikçe hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca tasdik edilen Personel Yönetmeliğine ilişkin 5590 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi yeniden düzenlenmekte ve personel kadrolarının Bakanlar Kurulunca, sözleşmeli personele verilecek ücret tavanının Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunca tasdik edileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 22. — 5590 sayılı Kanunun 85 inci maddesine eklenen bir fıkra ile, oda ve borsaların iç yönetmeliklerinin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince onaylanacağından Kanunun iç yönetmeliklerle ilgili 17, 18 ve 85 inci maddeleri ve 67 nci madde Kanuna ilave edilen Ek 2 nci madde metninden çıkarılmak suretiyle madde yeniden düzenlenmektedir.

Madde 23. — Anayasanın 135 inci maddesi doğrultusunda 5590 sayılı Kanuna «Yasaklar ve organlarda çalışanların görevden uzaklaştırılması» «organ seçimleri»ne ilişkin Ek 4 ve 5 inci maddeler Kanuna ilave edilmektedir.

Madde 24. — 5590 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin (ç) bendinin 2 nci cümlesi ile (ı) bendi ve aynı Kanunun 51 inci maddesi ve 76 ncı maddesinin 2 ve 3 üncü fıkraları aşağıda açıklanan nedenlerle yürürlükten kaldırılmaktadır.

— Borsa Yönetim Kurulunun görevlerine ilişkin Kanunun 45 inci maddesinin (ç) bendinin ikinci fıkrasındaki borsa komisyonlarının terfii, tecziye ve azlini Bakanlıktan istenmesine dair hükmün 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 49 uncu maddesiyle Borsa Komisyonlarının Bakanlık Teşkilat kadrosuna dahil edilmesi nedeniyle uygulama alanı bulunmamaktadır.

— Mezkûr maddenin (ı) bendi ile (g) bendi aynı hükmü ihtiva etmektedir.

— 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 42 nci maddesinde en az meslek grubu 5'den 7'ye çıkarıldığından aynı Kanunun 5 meslek grubundan bahseden 51 inci maddesinin uygulama alanı kalmamıştır.

— 5590 sayılı Kanununun 2567 sayılı Kanunla değişik 25 ve 56 ncı maddelerinde kayıt ücreti ile yıllık aidatın gecikme zamlarının 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edileceği belirlenmiş bulunduğundan aynı Kanununun kayıt mecburiyetini yerine getirmeyenler ile yıllık aidatlarını zamanında ödemeyenlerden % 50 oranında zamlı tahsil edileceğine dair 76 ncı maddesinin 2 ve 3 üncü fıkralarının uygulama alanı bulunmamaktadır.

Geçici Madde 1. — Kanunun yayımı tarihinde mevcut tüzük ve yönetmeliklerin 1 yıl içinde Kanuna uygun hale getirileceği ve değişiklik yapılmıyaya kadar bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı öngörülmektedir.

Geçici Madde 2. — Oda ve Borsalarda 1 Aralık 1983 - 30 Nisan 1984 tarihleri arasında yapılan Meslek Komitesi, Meclis ve Birlik delege seçimlerinin Kasım 1983 ayında yapılmış sayılacağı ve bu organların kanunî sürelerinin buna göre hesap edileceği hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 3. — Oda ve borsalardan yönetim kurulu seçimlerini yapmamış olanların bu seçimlerini bir ay içerisinde yapmaları, bu seçimler hangi tarihte yapılmış olursa olsun Kasım 1985 tarihinde yapılmış sayılması ve kanunî sürelerinin buna göre hesap edilmesi hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 4. — Bu Kanuna göre seçilecek oda ve borsa konseylerinin ilk üyelerinin görev sürelerinin Birlik Genel Kurulunda organ seçimlerinin yenileneceği Mayıs 1988 ayına kadar devam edeceği hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 5. — Bu Kanunun;

a) Odaların meslek komitesi ve meclis üye seçimlerine ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri ile oda ve borsa yönetim kurulu üyelerini 10 yıl süre ile sınırlayan 6 ve 12 nci maddelerinin Kasım 1987 seçimlerinden itibaren;

b) Birlik Yönetim Kurulu Üyeliğini 10 yıl ile sınırlayan 18 inci maddesinin son fıkrasının Mayıs 1988 ayından itibaren;

Uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 26 ve 27. — Yürürlük ve yürütme hükümleridir.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi ve Teknoloji ve

Ticaret Komisyonu

Esas No. : 1/753

Karar No. : 4

10 . 4 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın H. Cahit Aral'ın, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Faralyalı ve ilgili temsilcilerin katılımıyla; Komisyonumuzun 10.4.1986 tarihli 3 üncü birleşiminde incelenip görüşüldü.

Kanun tasarısının maddelerine geçilmeden önce tasarı gerekçesi okunarak üzerinde yapılan görüşmeler sırasında yukarıda belirtilen ilgili temsilcilerin izahatları dinlenip konu ile ilgili soruların cevaplandırılmasına müteakip; tasarı Komisyonumuzca benimsenerek maddelere geçilmesi kararlaştırıldı.

Müteakiben tasarının maddelerinin görüşülmesine geçildi.

Tasarının kanun başlığında sarahat temin edilebilmesi açısından ek geçici maddeler tabiri yerine «ve» ilavesiyle «ek ve geçici maddeler» olarak kanun başlığı tadil edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanununun 2567 sayılı Kanunla değişik 14 üncü maddesindeki «mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek grupları üye sayılarının tespiti yönetmeliklerle düzenlenir» hükmündeki yönetmeliklerin «birlikçe hazırlanması» uygun görülerek bu hüküm buna göre tadil edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikteki, üye sayısı 10.000'i aşan odalarda meclislere 5 kişilik meslek komitelerince birer kişi verilmesi uygun görülmemiş, üye sayısı 10.000'den aşağı olan odalarda olduğu gibi 5 kişilik meslek komitelerince meclislere 2 kişi verilmesi uygun mütalaa edilerek metin buna göre tadil edilmiştir.

Tasarının 6 ncı maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 18 inci maddesine ilave edilen fıkraya açıklık getirilebilmesi için «, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler» hükmü eklenmiştir.

Tasarının 7 nci maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 26 ncı maddesine ilave edilen fıkranın sonundaki «yetkili» tabirine açıklık getirilmesi için metindeki «yetkili odaya ödenir» tabiri «bu oda teşkilatının henüz kurulmadığı yerlerde ise ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına ödenir» şeklinde tadil edilmiştir.

Tasarının 10 uncu maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 40 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasındaki ikinci cümle başı olan «meslek» tabiri «meslekleri» olarak tadil edilmiştir. Yine aynı fıkradaki yönetmeliklerin hazırlanışına açıklık getirilmek üzere bu yönetmeliklerin birlikte hazırlanması uygun görüldüğünden fıkra buna göre tadil edilmiştir.

Tasarının 11 inci maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 42 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikteki üye sayısı 10.000'i aşan borsalarda meclislere 5 kişilik meslek komitelerince birer kişi verilmesi uygun görülmemiş, üye sayısı 10.000'den aşağı olan odalarda olduğu gibi 5 kişilik meslek komitelerince meclislere 2 kişi verilmesi uygun mütalaa edilerek metin buna göre tadil edilmiştir.

Tasarının 12 nci maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 44 üncü maddesine ilave edilen fıkraya açıklık getirilebilmesi için «, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler» hükmü eklenmiştir.

Tasarının 16 ncı maddesiyle değiştirilen 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 64 üncü maddesinde; 4 senede bir yapılan birlik genel kurulu delegelerinin seçiminden sonra kurulan oda ve borsaların da birlik genel kurullarına iştirak ettirilebilmelerini teminen bu gibi hallerde maddede öngörülen en çok 1.000 delege tavanına bakılmaksızın bu iştiraki mümkün kılacak hüküm maddeye ilave edilmiştir.

Tasarının 17 nci maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin (c) fıkrasının birinci satırındaki «ve» tabirinin «veya» olarak tadili uygun görülmüştür.

Tasarının 18 inci maddesiyle tadil edilen 5590 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin son paragraf hükmü olan «Birlik yönetim kurulu üyeleri sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler» ibaresine tatbikatta açıklık getirilmesi için «, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler» hükmü ilave edilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 21 inci maddesiyle 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 86 ncı maddesinde yapılan değişiklikte öngörülen hususlar esasen yönetmeliklerin hazırlanmasında nazarı itibara alınacak hususlar olarak görüldüğünden zaman içinde yönetmeliklerin hazırlanmasında nazarı itibara alınacak hususlarda tahdit getirilmemesini teminen madde değişikliği uygun mütalaa edilmemiş ve mezkûr maddenin halihazır durumuyla muhafazası uygun görülmüş ve madde numaraları yeniden tanzim edilmiştir.

Tasarının 23 üncü maddesiyle 5590 sayılı Kanuna ilave edilen ek 4 üncü maddenin 1 inci paragrafındaki odaların ve birliğin kurduğu, katkıda bulunduğu vakıflar bulunması nedeniyle «vakıflar» tabiri madde metninden çıkarılmıştır.

Aynı maddenin ek 5 inci maddesinin (B) fıkrasının (a) bendindeki «ilgili delegelerce kendi aralarında ibaresi», «ilgili delegelerce kendi aralarından» ibaresi olarak tadil edilmiştir. Gene aynı ek maddenin (B) bendinin (b) fıkrasının 2 nci paragrafındaki (a) ibaresi (A/a) olarak tadil edilmiş olup, tasarının 23 üncü maddesi 22 ncı madde olarak yapılan değişikliklerle kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 2 nci maddesindeki 30 Nisan 1984 tarihi bazı oda ve borsalarda 1983 seçimlerinin fiilen 1984 Mayıs ayı içine kaymış olması nedeniyle 31 Mayıs 1984 olarak tadil edilmiş ve aynı maddeye «ve birlik delege» tabiri ilave edilmiştir.

Tasarının geçici 5 inci maddesine gene bu tasarının 10, 11 ve 18 inci maddenin 4 üncü fıkrasının ilavesi gerektiğinden ve tatbikatta maddeye açıklık getirilebilmesini teminen madde yeniden tanzim edilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3, 8, 9, 13, 14, 15, 19 ve 20 nci maddeleri aynen; 22 nci maddesi 21 inci madde, 24 üncü maddesi 23 üncü madde, 25 inci maddesi 24 üncü madde olarak aynen; tasarının geçici 1, geçici 3 ve geçici 4 üncü maddeleri aynen; tasarının 26 ncı maddesi 25 inci madde ve 27 nci maddesi de 26 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının önemine binaen İhtizâzümüzün 53 üncü maddesi gereğince Genel Kurulda öncelikle görüşülmesi Komisyonumuzca karar altına alınmıştır.

İşbu raporumuz Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Fahir Sabuniş
Bursa

Başkanvekili
Cevdet Karakurt
Diyarbakır

Sözcü
Mustafa Şahin
Kayseri

Kâtip
Gürbüz Şakranlı
Manisa

Üye
Kâzım İpek
Amasya
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Turgut Yaşar Gülez
Bolu
Tümüne karşıyım.

Üye
Kemal İğrek
Bursa

Üye
Hayrettin Ozansoy
Diyarbakır
(İmzada bulunamadı.)

Üye
İsmet Oktay
Eskişehir

Üye
Kâmrân Karaman
Hatay

Üye
Nihat Harmancı
Konya

Üye
İsmet Turhançil
Manisa
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Faruk Dırık
Nevşehir

Üye
Ali Mazhar Haznedar
Ordu
Tümüne karşıyım.

Üye
Berati Erdoğan
Samsun

Üye
Mustafa Demir
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna, Ek Geçici Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı; özel kanunlarıyla kurulmuş, odalara, borsalara ve birliklere tanınan haklara ve Anayasanın «Kişi hak ve özgürlükleri ile ilgili maddelerine» rağmen kısıtlama getirildiği ve demokratik yönetim anlayışına ters düştüğü için 6, 12, 16, 17 nci maddelere muhalifim.

Arz ederim.

Kâzım İpek
Amasya Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİ

Madde 16 - 17 - 6 - 12 nci maddeler Yönetim Kurulu ve Başkanlarının seçilmeleri 10 yıl ile sınırlandırılmasında, Konsey gibi kurumların, Odalar ve Odalar Birliğinde siyasal iktidarın hakimiyet kurma arzularından tasarı ve reformdan ziyade memleket gerçeklerine uymadığı gibi antidemokratik, hukuk devleti temel ilkelerine ve Anayasaya bu maddelerin ters düştüğünden vatandaşın seçme ve seçilme hakkını elinden aldığından. 6 - 12 - 16 ve 17 nci maddelere karşıyım.

İsmet Turhangil
Manisa Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları ve deniz ticaret odaları; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlâk ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kuruluşlarıdır.»

MADDE 2. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki bendler eklenmiştir.

f) Deniz malzemesi, kumanyacılar ve sanayi malzemesi alım satımı yapan firmalar, bunker işiyle uğraşan firmalar,

g) Marina ve liman işletme firmaları,

h) Balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar.»

MADDE 3. — 5590 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. «Organları seçme ve seçilme nitelikleri tüzükte gösterilir.»

MADDE 4. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 14. — Oda Meslek Komiteleri meslek gruplarının seçilecek 5 ve 7 kişiden, üye sayısı 10 000'i aşan odalarda 5,7 ve 11 kişiden kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Komite kendi üyeleri arasından 2 yıl için bir başkan ile bir başkanvekili seçer. Süresini bitirenler yeniden seçilebilirler.

Meslek komitelerinin süresi 4 yıldır.

Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek grupları üye sayılarının tesbiti yönetmeliklerle düzenlenir.

Meslek komitesi başkanı ve üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için bütçe imkânlarına göre meclis tarafından tespit edilecek miktarlarda huzur hakkı verilebilir.»

MADDE 5. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Oda meclisleri meslek komitelerince seçilecek 2 şer kişi ile kurulur. Ancak üye sayısı 10 000'i aşan odalarda meclisler; 5 kişilik meslek komitelerince 1'er, 7 kişilik meslek komitelerince 2'şer ve 11 kişilik meslek komitelerince seçilecek 3'er kişi ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Meclis Üyeliğine seçilenler, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan Odalar ve Borsaların meclislerinin ancak birinde görev alabilirler.

MADDE 6. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra ilave edilmiştir.

«Üyeler yönetim kurulunda sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler.»

SANAYİ VE TEKNOLOJİ VE TİCARET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 Sayılı Kanunun Bazı Maddelelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 14. — Oda Meslek Komiteleri meslek gruplarınca seçilecek 5 ve 7 kişiden, üye sayısı 10 000'i aşan odalarda 5, 7 ve 11 kişiden kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Komite kendi üyeleri arasından 2 yıl için bir başkan ile bir başkanvekili seçer. Süresini bitirenler yeniden seçilebilirler.

Meslek komitelerinin süresi 4 yıldır.

Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek grupları-üye sayılarının tesbiti birlikte hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Meslek komitesi başkanı ve üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için bütçe imkânlarına göre Meclis tarafından tesbit edilecek miktarlarda huzur hakkı verilebilir.»

MADDE 5. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Oda meclisleri meslek komitelerince seçilecek 2 'şer kişi ile kurulur. Ancak üye sayısı 10 000'i aşan odalarda meclisler; 5 ve 7 kişilik meslek komitelerince 2'şer, 11 kişilik meslek komitelerince seçilecek 3'er kişi ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Meclis üyeliğine seçilenler, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan Odalar ve Borsaların meclislerinin ancak birinde görev alabilirler.

MADDE 6. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra ilave edilmiştir.

«Üyeler yönetim kurulunda sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 26 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Türkiye limanlarında faaliyet gösteren ve Türkiye’de herhangi bir odaya kayıtlı bulunmayan yabancı bayraklı gemilerin Türk limanlarında sağladıkları navlun hâsılatından, uluslararası uygulama göz önüne alınmak suretiyle Oda meclisince tespit ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tasdik olunan orana göre hesap edilecek meblağ, Bakanlıkça tayin edilecek ödeme süresi içinde, gemi kazançlarına ilişkin vergi beyannamesini vermek zorunda olanlar tarafından ilgili liman bölgesindeki deniz ticaret odasına veya yetkili odaya ödenir.»

MADDE 8. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 33 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ancak, il borsalarının çalışma alanı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca Birliğin görüşü alınmak suretiyle daraltılabilir veya genişletilebilir.»

MADDE 9. — 5590 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Organları seçme ve seçilme nitelikleri tüzükte gösterilir.»

MADDE 10. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 40 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 40. — Borsa Meslek Komiteleri, meslek gruplarınca seçilecek 5 ve 7 kişiden, üye sayısı 10 000’i aşan borsalarda 5, 7 ve 11 kişiden kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Komite, kendi üyeleri arasından 2 yıl için bir başkan ile bir başkanvekili seçer. Süresini bitirenler yeniden seçilebilirler.

Meslek komitelerinin süresi 4 yıldır. Meslek gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek grupları üye sayılarının tespiti yönetmeliklerle düzenlenir.

Meslek komitesi başkanı ve üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için bütçe imkânlarına göre meclis tarafından tespit edilecek miktarlarda huzur hakkı verilebilir.»

MADDE 11. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 42 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Borsa meclisleri meslek komitelerince seçilecek 2’şer kişiden kurulur. Ancak, üye sayısı 10 000’i aşan borsalarda meclisler, 5 kişilik meslek komitelerince 1’er; 7 kişilik meslek komitelerince 2’şer ve 11 kişilik meslek komitelerince 3’er kişi ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Meclis üyeliğine seçilenler, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan oda ve borsaların meclislerinin ancak birinde görev alabilirler.»

MADDE 12. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 44 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

«Üyeler yönetim kurulunda sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler.»

MADDE 13. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 61 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 61. — Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, odalar ve borsalar arasındaki birlik ve dayanışmayı temin etmek, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, oda ve borsa mensuplarının mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, bunların birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip bir mesleki üst kuruluştur.

Birliğin merkezi Ankara’dadır.

Birliğin kısa adı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’dir.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 26 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Türkiye limanlarında faaliyet gösteren ve Türkiye’de herhangi bir odaya kayıtlı bulunmayan yabancı bayraklı gemilerin Türk limanlarında sağladıkları navlun hasılatından, uluslararası uygulama gözüne alınmak suretiyle Oda meclisince tesbit ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tasdik olunan orana göre hesap edilecek meblağ, Bakanlıkça tayin edilecek ödeme süresi içinde, gemi kazançlarına ilişkin vergi beyannamesi vermek zorunda olanlar tarafından ilgili liman bölgesindeki deniz ticaret odasına veya bu oda teşkilatının henüz kurulmadığı yerlerde ise Ticaret veya Ticaret ve Sanayi Odalarına ödenir.»

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 40 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 40. — Borsa Meslek Komiteleri, meslek gruplarınca seçilecek 5 ve 7 kişiden, üye sayısı 10 000’i aşan borsalarda 5, 7 ve 11 kişiden kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Komite, kendi üyeleri arasında 2 yıl için bir başkan ile bir başkanvekili seçer. Süresini bitirenler yeniden seçilebilirler.

Meslek komitelerinin süresi 4 yıldır. Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek grupları üye sayılarının tesbiti birlikçe hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Meslek komitesi başkanı ve üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için bütçe imkânlarına göre Meclis tarafından tesbit edilecek miktarlarda huzur hakkı verilebilir.»

MADDE 11. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 42 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Borsa meclisleri meslek komitelerince seçilecek 2’şer kişiden kurulur. Ancak, üye sayısı 10 000’i aşan borsalarda meclisler; 5 ve 7 kişilik meslek komitelerince 2’şer, 11 kişilik meslek komitelerince 3’er kişi ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Meclis üyeliğine seçilenler, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan oda ve borsaların meclislerinin ancak birinde görev alabilirler.»

MADDE 12. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 44 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

«Üyeler yönetim kurulunda sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler.»

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (p) bendi ilave edilmiştir.

«(p) Gerekliğinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının izni ile yurt dışında temsilcilikler ve irtibat büroları tesis etmek.»

MADDE 15. — 5590 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 63. — Birliğin organları şunlardır :

- a) Genel Kurul
- b) Oda ve Borsa Konseyleri
- c) Yönetim Kurulu»

MADDE 16. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 64 üncü maddesinin başlığı ile madde metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel Kurul, Oda ve Borsa Konseyleri

Madde 64. —

A) Genel Kurul

Birlik Genel Kurulu, odalar ve borsalar meclislerinin kendi üyeleri arasından 4 yıl için seçecekleri delegelerden teşekkül eder.

Genel Kurulda her oda ve borsa birer delege ile temsil edilirler. Birlik genel kurulunun delege sayısının en çok 1 000 olması esastır. Ayrıca, odalar ve borsalar bir önceki yıl gelirleri esas alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca seçimlerden önce tespit ve ilan edilecek gelir kıstasına göre ilave delegeleri seçerler. Seçilenlerin sayısı kadar yedek delege seçilir. Ancak bir oda veya borsanın genel kurula göndereceği delege sayısı 20'yi geçemez.

Delegelerin oda ve borsalardan çıkması, çıkarılması, ölümleri, istifaları veya meclis üyeliklerinden ayrılmaları hallerinde yerlerine yedek üyeler, aldıkları oy sayısına göre genel kurula katılabilirler.

Delegelerin genel kurula iştirak masrafları kuruluşlarınca karşılanır.

Genel Kurul, her sene Mayıs ayı içinde toplanır.

Oda ve borsaların meclisleri herhangi bir sebeple feshedilerek yeniden seçim yapılırsa Birlik genel kuruluna gönderilecek delegeler yeniden seçilir.

B) Oda ve Borsa Konseyleri :

Birlik Genel Kurulunda, ilgili delegelerce kendi aralarından 4 yıl için herbiri 30 üye'den teşekkül eden Ticaret Odası Konseyi; Sanayi Odası Konseyi; Ticaret ve Sanayi Odası Konseyi; Deniz Ticaret Odası Konseyi ve Ticaret Borsası Konseyi olmak üzere 5 ayrı konsey seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Ancak Konsey üye sayısı, genel kurulda temsil edilen ilgili delege sayısının yarısını geçemez.

Konseyler, herbiri kendi üyeleri arasından 4 yıl için 1 başkan ve 1 başkanvekili seçerler. Konsey başkanları, kendi aralarından ilk 1 yıl için birlik genel kurulu başkanını seçerler. Müteakip yıllarda konsey başkanları rotasyonla genel kurul başkanı olurlar. Diğer konsey başkanları da genel kurul başkanvekili sıfatıyla genel kurul divanını teşkil ederler.

Konseyler, yılda en az 4 defa ve ihtiyaca göre her zaman başkanın veya yokluğunda başkanvekilinin daveti üzerine toplanırlar.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — 5590 sayılı Kanununun 2567 sayılı Kanunla değişik 64 üncü maddesinin başlığı ile madde metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel Kurul, Oda ve Borsa Konseyleri

Madde 64. —

A) Genel Kurul

Birlik Genel Kurulu, odalar ve borsalar meclislerinin kendi üyeleri arasından 4 yıl için seçecekleri delegelerden teşekkül eder.

Genel Kurulda her oda ve borsa birer delege ile temsil edilirler. Birlik genel kurulunun delege sayısının en çok 1 000 olması esastır. Ancak, Birlik Genel Kurul delegelerine ait gelir kıstasının tespitinden sonraki tarihte kurulacak oda ve borsalar, 1 000 kişilik delege tavanına tabi olmaksızın birer delege ile genel kurullara katılırlar. Ayrıca, odalar ve borsalar bir önceki yıl gelirleri esas alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca seçimlerden önce tespit ve ilan edilecek gelir kıstasına göre ilave delegeleri seçerler. Seçilenlerin sayısı kadar yedek delege seçilir. Ancak bir oda veya borsanın genel kurula göndereceği delege sayısı 20'yi geçemez.

Delegelerin oda ve borsalardan çıkması, çıkarılması, ölümleri, istifaları veya meclis üyeliklerinden ayrılmaları hallerinde yerlerine yedek üyeler, aldıkları oy sayısına göre genel kurula katılabilirler.

Delegelerin genel kurula iştirak masrafları kuruluşlarınca karşılanır.

Genel Kurul, her sene mayıs ayı içinde toplanır.

Oda ve borsaların meclisleri herhangi bir sebeple feshedilerek yeniden seçim yapılırsa Birlik Genel Kuruluna gönderilecek delegeler yeniden seçilir.

B) Oda ve Borsa Konseyleri :

Birlik Genel Kurulunda, ilgili delegelerce kendi aralarından 4 yıl için her biri 30 üyeden teşekkül eden Ticaret Odası Konseyi; Sanayi Odası Konseyi; Ticaret ve Sanayi Odası Konseyi; Deniz Ticaret Odası Konseyi ve Ticaret Borsası Konseyi olmak üzere 5 ayrı konsey seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Ancak Konsey üye sayısı, genel kurulda temsil edilen ilgili delege sayısının yarısını geçemez.

Konseyler, her biri kendi üyeleri arasından 4 yıl için 1 başkan ve 1 başkanvekili seçerler. Konsey başkanları, kendi aralarından ilk 1 yıl için Birlik Genel Kurulu Başkanını seçerler. Müteakip yıllarda konsey başkanları rotasyonla Genel Kurul Başkanı olurlar. Diğer konsey başkanları da genel kurul başkanvekili sıfatıyla genel kurul divanını teşkil ederler.

Konseyler, yılda en az 4 defa ve ihtiyaca göre her zaman başkanın veya yokluğunda başkanvekilinin daveti üzerine toplanırlar.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 17. — 5590 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin başlığı ile madde metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel kurul, oda ve borsa konseylerinin görevleri.

Madde 65. —

A) Genel kurulun görevleri :

- a) Genel kurulda ilgili delegelerce kendi aralarından oda ve borsa konseylerinin üyelerini seçmek,
- b) Muhasebe ve muamelât yönetmelikleriyle odalar ve borsalar tarafından hazırlanan hakem ve bilirkişi listelerinin düzenlenmesine ait yönetmelikleri tetkik ve tasdik etmek,
- c) Türkiye'nin iktisadî durumu hakkında yönetim kurulunca hazırlanacak raporları tetkik ve tasdik etmek,
- ç) Yabancı memleketlerdeki Türkiye ve Türk - yabancı ticaret ve sanayi derneklerine yardım hususunda karar vermek,
- d) Genel sekreterlerin yönetmeliğini tetkik ve tasdik etmek,
- e) Odalar ve borsalar arasında işbirliği kurmak ve bunların tekamül ve inkişafını sağlamak hususlarında lüzumlu görülecek tedbir ve kararları almak,

- f) Borsalarca tespit olunacak genel kaide ve hükümleri tetkik ve tasdik etmek,
- g) Oda ve borsaların bütçelerinin tiplerini ve bütçelerin tanzim usullerini tespit etmek,
- h) Birlik gider bütçesini tetkik etmek ve karara bağlamak.

B) Oda ve borsa konseylerinin görevleri :

- a) Konsey başkan ve başkanvekillerini seçmek,
- b) Oda ve borsa konseylerinin müşterek toplantısında yönetim kurulunu seçmek,
- c) Konseylere bağlı oda ve borsalardan gelen konuları görüşüp teklif ve görüş şeklinde yönetim kuruluna sunmak,
- d) Kendine bağlı odaların veya borsaların koordinasyonunu ve tekamülünü sağlamak.»

MADDE 18. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 66. — Birlik yönetim kurulu, 64 üncü maddede sözü edilen konseylerin kendi üyeleri arasından 2 yıl için seçecekleri 15 üyeden teşekkül eder. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

15 üyenin sektörlerle göre dağılımı genel kuruldaki delege sayısına orantılı olarak tespit edilir. Ancak her konseyin asgari bir delegesinin yönetim kurulunda bulunması şarttır.

Birlik yönetim kurulu kendi üyeleri arasından 2 yıl için bir başkan ile 4 başkanvekili ve bir muhasip üye seçer. Başkanvekilleri, başkanın dahil bulunduğu konsey dışındaki her bir konseyin temsilcileri arasından seçilir. Bu seçimde genel sekreter oy sahibi değildir.

Birlik yönetim kurulu başkanlığına seçilen üye aynı zamanda mensup olduğu oda veya borsanın meclis ve yönetim kurulu başkanlığı görevini yapamaz.

Birlik yönetim kurulu en az ayda bir defa ve ihtiyaca göre her zaman başkanın veya yokluğunda başkanvekilinin çağrısı üzerine toplanır.

Birlik yönetim kurulu üyeleri sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler.»

MADDE 19. — 5590 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birliğin yönetim kurulunca tayin edilen ve birliğin muamelâtını tedvirle görevli bir genel sekreter ile lüzumu halinde yeter sayıda genel sekreter yardımcısı bulunur.»

MADDE 20. — 5590 sayılı Kanunun 85 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«İç Yönetmelikler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin onayı ile yürürlüğe girer.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — 5590 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin başlığı ile madde metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel Kurul, Oda ve Borsa Konseylerinin Görevleri

Madde 65. —

A) Genel Kurulun Görevleri

- a) Genel Kurulda ilgili delegelerce kendi aralarından oda ve borsa konseylerinin üyelerini seçmek,
- b) Muhasebe ve muamelat yönetmelikleriyle odalar ve borsalar tarafından hazırlanan hakem ve bilirkişi listelerinin düzenlenmesine ait yönetmelikleri tetkik ve tasdik etmek,
- c) Türkiye'nin iktisadî durumu hakkında yönetim kurulunca hazırlanacak raporları tetkik ve tasdik etmek,
- ç) Yabancı memleketlerdeki Türkiye veya Türk - yabancı ticaret ve sanayi derneklerine yardım hususunda karar vermek,
- d) Genel Sekreterlerin yönetmeliğini tetkik ve tasdik etmek,
- e) Odalar ve borsalar arasında işbirliği kurmak ve bunların tekâmül ve inkişafını sağlamak hususlarında lüzumlu görülecek tedbir ve kararları almak,
- f) Borsalarca tespit olunacak genel kaide ve hükümleri tetkik ve tasdik etmek,
- g) Oda ve borsaların bütçelerinin tiplerini ve bütçelerini tanzim usullerini tespit etmek,
- h) Birlik gider bütçesini tetkik etmek ve karara bağlamak,

B) Oda ve Borsa Konseylerinin Görevleri :

- a) Konsey başkan ve başkanvekillerini seçmek,
- b) Oda ve Borsa Konseylerinin müşterek toplantısında Yönetim Kurulunu seçmek,
- c) Konseylere bağlı oda ve borsalardan gelen konuları görüşüp teklif ve görüş şeklinde Yönetim Kuruluna sunmak,
- d) Kendine bağlı odaların veya borsaların koordinasyonunu ve tekâmülünü sağlamak.»

MADDE 18. — 5590 sayılı Kanunun 2567 sayılı Kanunla değişik 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 66. — Birlik Yönetim Kurulu, 64 üncü maddede sözü edilen konseylerin kendi üyeleri arasından 2 yıl için seçecekleri 15 üyeden teşekkül eder. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

15 üyenin sektörlere göre dağılımı Genel Kuruldaki delege sayısına orantılı olarak tespit edilir. Ancak her konseyin asgarî bir delegesinin Yönetim Kurulunda bulunması şarttır.

Birlik Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasından 2 yıl için bir başkan ile 4 başkanvekili ve bir muhasip üye seçer. Başkanvekilleri, başkanın dahil bulunduğu konsey dışındaki her bir konseyin temsilcileri arasından seçilir. Bu seçimde Genel Sekreter oy sahibi değildir.

Birlik Yönetim Kurulu başkanlığına seçilen üye aynı zamanda mensup olduğu oda veya borsanın meclis ve yönetim kurulu başkanlığı görevini yapamaz.

Birlik Yönetim Kurulu en az ayda bir defa ve ihtiyaca göre her zaman başkanın veya yokluğunda başkanvekilinin çağrısı üzerine toplanır.

Birlik Yönetim Kurulu üyeleri sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapabilirler, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler.»

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 21. — 5590 sayılı Kanununun 2567 sayılı Kanunla değişik 86 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 86. — Oda, borsa birlik memur ve hizmetli personel çalıştırma, atama, terfi, nakil, işten çıkarma ve cezalandırma işlemleri ile işten ayrılma halleri ve bu hallerde verilmesi gereken ayrılma tazminatı çalışanlara yapılacak yakacak, aile ve doğum, ölüm ve Devlet Memurları Kanununda yer alan bu gibi diğer sosyal yardımların miktar ve şekilleri birlikte hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca onaylanacak yönetmelikle gösterilir.

Bu gibi personele verilecek ücretler; birlik tarafından tahsil, kıdem, görevler ve oda ve borsaların özellikleri dikkate alınarak hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından onaylanacak olan kadrolarda belirtilen maaş göstergelerinin memur maaş katsayısı ile çarpılarak bulunur.

Sözleşmeli personele verilecek ücret tavanları Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunca tespit edilir.»

MADDE 22. — 5590 sayılı Kanuna 2567 sayılı Kanunla ilâve edilen ek ikinci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 2. — 5590 sayılı Kanununun 14, 25, 40, 54, 56, 65, 67, 68 ve 74 üncü maddelerinde yer alan yönetmelikler Sanayi ve Ticaret Bakanlığının onayı ile yürürlüğe girer.»

MADDE 23. — 5590 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ilâve edilmiştir.

«EK MADDE 4. — Odalar, borsalar ve birlik kuruluş amaçları dışında hiçbir faaliyet gösteremezler, kendilerine kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili olmayan toplantı yapamazlar, gösteri yürüyüşü düzenleyemezler; siyasetle uğraşamazlar; siyasi partiler, sendikalar, vakıflar ve derneklerle ortak hareket edemezler, siyasi partilere maddî yardım yapamazlar, onlarla siyasi ilişki ve işbirliği içinde bulunamazlar, milletvekili ve mahallî idareler seçimlerinde belli adayları destekleyemezler.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen yasaklamalara uymayan odalar, borsalar ve birliğin sorumlu organlarının görevine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Adalet Bakanlığının; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teklifine dayanarak veya doğrudan doğruya isteği uyarınca bu kuruluşların buldukları yer Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine, o yerdeki yetkili Asliye Hukuk Mahkemesince karar verilir, yargılama basit usule göre yapılır ve en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç 1 ay içinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler, eskilerin süresini tamamlar.

İlgili Bakanlığın bu Kanun uyarınca odalar, borsalar ve birliğin karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına birliğin, odalar ve borsaların görevli organları tarafından uyulması zorunludur. Bakanlık tasarruflarını yasal bir neden olmaksızın yerine getirmeyen ve eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen birlik, oda ve borsa organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı cezai sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasada belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerinin önlenmesi bakımından, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, mahallin en büyük mülkiye amiri seçimle gelen organları geçici olarak görevden uzaklaştırabilir.

Görevden uzaklaştırma kararı, dayanakları ile birlikte 3 gün içinde 2 nci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını dosya üzerinde inceleyerek bu konudaki kesin kararını en geç 10 gün içinde verir. Görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna mahkemece karar verilmesi halinde üçüncü fıkra hükümleri uygulanır.

Görevlerine kesin veya geçici olarak son verilen organların yerine yenileri seçilinceye kadar bu organların görevleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca atanacak 3 ila 5 kişilik bir kurulca yürütülür.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21. — Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca 21 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — 5590 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

«EK MADDE 4. — Odalar, borsalar ve Birlik kuruluş amaçları dışında hiçbir faaliyet gösteremezler, kendilerine Kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili olmayan toplantı yapamazlar, gösteri yürüyüşü düzenleyemezler; siyasetle uğraşamazlar; siyasî partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemezler, siyasî partilere maddî yardım yapamazlar, onlarla siyasî ilişki ve işbirliği içinde bulunamazlar, milletvekili ve mahallî idareler seçimlerinde belli adayları destekleyemezler.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen yasaklamalara uymayan odalar, borsalar ve birliğin sorumlu organlarının görevine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Adalet Bakanlığının; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teklifine dayanarak veya doğrudan doğruya isteği uyarınca bu kuruluşların buldukları yer Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine, o yerdeki yetkili Asliye Hukuk Mahkemesince karar verilir, yargılama basit usule göre yapılır ve en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç 1 ay içinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler, eskilerin süresini tamamlar.

İlgili Bakanlığın bu Kanun uyarınca odalar, borsalar ve Birliğin karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına Birliğin, odalar ve borsaların görevli organları tarafından uyulması zorunludur. Bakanlık tasarruflarını yasal bir neden olmaksızın yerine getirmeyen ve eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya Kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen Birlik, oda ve borsalar organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin Kanunda yazılı cezai sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasada belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerinin önlenmesi bakımından, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, mahallin en büyük mülkiye amiri seçimle gelen organları geçici olarak görevden uzaklaştırabilir.

Görevden uzaklaştırma kararı, dayanakları ile birlikte 3 gün içinde 2 nci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını dosya üzerinde inceleyerek bu konudaki kesin kararını en geç 10 gün içinde verir. Görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna mahkemece karar verilmesi halinde üçüncü fıkra hükümleri uygulanır.

Görevlerine kesin veya geçici olarak son verilen organların yerine yenileri seçilinceye kadar bu organların görevleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca atanacak 3 ila 5 kişilik bir kurulca yürütülür.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«EK MADDE 5. — Odalar, borsalar ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği organlarının seçimleri, bu Kanunda yazılı esas ve usullere göre gizli oyla ve yargı gözetiminde yapılır.

A) Oda ve borsaların organ seçimleri :

Oda ve borsa organlarının seçimleri Ekim ayı başında başlar Kasım ayı içinde biter.

a) Gruplandırma işlemleri ve meslek komiteleri seçimi :

Meslek komiteleri seçiminden en az 15 gün önce oda ve borsaların yönetim kurulları, seçme ve seçilme hakkına haiz olanlarla, yalnız seçme hakkına haiz olanların meslek gruplarına göre listelerini hazırlayarak bir yazı ekinde 3 nüsha olarak kuruluşun bulunduğu yerdeki ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi ederler.

Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde, görevli hâkim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip listeleri seçim sandık kurullarına incelettirir ve varsa noksanlarını tamamlattırdıktan sonra onaylar, onaylanan listeler ve seçimin yapılacağı tarih ve yer ile diğer hususlar, oda veya borsanın girişindeki ilan yerlerinde asılmak suretiyle 3 tam iş günü ilan edilir. İlçe seçim kurulu başkanınca gerekli görülen hususlar mahalli gazetelerle veya radyo aracılığı ile ilgililere duyurulur.

İlan süresi içinde oda veya borsa üyeleri tarafından listelere yapılacak itirazlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenir ve en geç 2 gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listelerle seçime ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili oda veya borsaya gönderilir.

Hâkim, listeleri incelemek ve seçimleri yapmak üzere kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile 2 üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar ve aynı şekilde 3 yedek üyeyi de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

İlçe seçim kurulu başkanı, oda ve borsanın üye ve meslek grubu sayısına göre seçim sandık kurulu ile seçim sandıklarının mahal ve adedini belirler. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler, ilçe seçim kurulundan sağlanır.

Oy verme işlemi saat 9'dan 17'ye kadar gizli oy, açık tasnif esaslarına göre yapılır. Seçim süresi sona erdiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen üyeler de oylarını kullanırlar. Listede adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda veya borsa veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Tüzelkişi temsilcisi gerçek kişilerin seçim tarihinden en çok 1 ay önce düzenlenmiş temsil belgelerini oy kullanma sırasında ibraz etmeleri gerekir.

Oylar, her türlü şekilde düzenlenen oy pusulalarının üzerinde İlçe Seçim Kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında seçim sandık kurulu başkanı tarafından her meslek grubu için ayrı ayrı verilecek zarflara konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir.

Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların birer örneği seçim yerine asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları, 2 tam iş günü ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte 3 ay süre ile saklanmak üzere İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilan süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, görevli hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili oda veya borsa ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirir.

Hâkim herhangi bir sebeple seçimi durdurduğu veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya Kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi 1 aydan az ve 2

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«EK MADDE 5. — Odalar, Borsalar ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği organlarının seçimleri, bu Kanunda yazılı esas ve usullere göre gizli oyla ve yargı gözetiminde yapılır.

A) Oda ve Borsaların Organ Seçimleri :

Oda ve Borsa organlarının seçimleri Ekim ayı başında başlar Kasım ayı içinde biter.

a) Gruplandırma işlemleri ve meslek komiteleri seçimi :

Meslek komiteleri seçiminden en az 15 gün önce oda ve borsaların yönetim kurulları, seçme ve seçilme hakkına haiz olanlarla, yalnız seçme hakkına haiz olanların meslek gruplarına göre listelerini hazırlayarak bir yazı ekinde 3 nüsha olarak kuruluşun bulunduğu İlçe Seçim Kurulu Başkanı olan hâkime tevdi ederler.

Bir yerde birden fazla İlçe Seçim Kurulu bulunduğu takdirde, görevli hâkim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip listeleri seçim sandık kurullarına incelettirir ve varsa noksanlarını tamamlattırdıktan sonra onaylar. Onaylanan listeler ve seçimin yapılacağı tarih ve yer ile diğer hususlar, oda veya borsanın girişindeki ilan yerlerinde asılmak suretiyle 3 tam iş günü ilan edilir. İlçe Seçim Kurulu Başkanınca gerekli görülen hususlar mahallî gazetelerle veya radyo aracılığı ile ilgililere duyurulur.

İlan süresi içinde oda veya borsa üyeleri tarafından listelere yapılacak itirazlar, İlçe Seçim Kurulu Başkanı tarafından incelenir ve en geç 2 gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listelerle seçime ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili oda veya borsaya gönderilir.

Hâkim, listeleri incelemek ve seçimleri yapmak üzere Kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile 2 üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar ve aynı şekilde 3 yedek üyeyi de belirler. Seçim Sandık Kurulu Başkanının yokluğunda kurula yaşı üye başkanlık eder. Seçim Sandık Kurulu seçimlerini Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

İlçe Seçim Kurulu Başkanı, oda ve borsanın üye ve meslek grubu sayısına göre Seçim Sandık Kurulu ile seçim sandıklarının mahal ve adedini belirler. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler, ilçe seçim kurulundan sağlanır.

Oy verme işlemi saat 9'dan 17'ye kadar gizli oy, açık tasnif esaslarına göre yapılır. Seçim süresi sona erdiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen üyeler de oylarını kullanırlar. Listede adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda veya borsa veya resmî kuruluşca verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Tüzelkişi temsilcisi gerçek kişilerin seçim tarihinden en çok 1 ay önce düzenlenmiş temsil belgelerini oy kullanma sırasında ibraz etmeleri gerekir.

Oylar, her türlü şekilde düzenlenen oy pusulalarının üzerinde İlçe Seçim Kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında seçim sandık kurulu başkanı tarafından her meslek grubu için ayrı ayrı verilecek zarflara konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir.

Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları, 2 tam iş günü ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte 3 ay süre ile saklanmak üzere İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilan süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, görevli hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili oda veya borsa ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirir.

Hâkim herhangi bir sebeple seçimi durdurduğu veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya Kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi 1 aydan az ve 2

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili oda veya borsa ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirir.

Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

Seçimlerin tamamının iptali halinde, seçimler yenileninceye kadar geçen sürede oda ve borsanın meclis ve yönetim kurulu görevini yapmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 3 ila 5 kişilik bir kurul atanır.

İlçe Seçim Kurulu Başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücretlerle, diğer seçim giderleri oda ve borsalarca karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurul başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir. Yeni kurulacak oda ve borsalarda meslek gruplarına ait listeler gruplandırma yönetmeliklerinde gösterildiği şekilde ve mahallin en büyük mülkiye amiri veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek 5-10 üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca yapılarak, listeler meslek komitesi seçimleri için görevli hâkime verilir.

b) Oda ve Borsaların Meclis Seçimleri :

Meslek komiteleri, seçimlerin kesinleşmesini takip eden en geç 5 gün içinde toplanarak gizli oyla, oda veya borsa meclisleri için asil ve yedek üyeleri seçer. Seçimler bu maddenin (a) bendindeki usul ve esaslara göre seçim sandık kurulu tarafından yürütülür ve seçim tutanakları ilçe seçim kurulu başkanına tevdi edilir.

c) Oda ve Borsaların Yönetim Kurulu ve Birlik Delegesi Seçimleri :

Meclis, seçimlerin kesinleşmesini takip eden en geç 7 gün içinde toplanarak gizli oyla Yönetim Kurulu ile Birlik Genel Kurul delegelerinin asil ve yedeklerini seçer. Seçimler bu maddenin (a) bendindeki usul ve esaslara göre seçim sandık kurulu tarafından yürütülür ve seçim tutanakları ilçe seçim kurulu başkanına tevdi edilir.

Bu tutanakların hâkimce onaylanmış birer nüshası Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına gönderilir.

B) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin Oda ve Borsa Konseyleri ile Yönetim Kurulu Seçimi :

a) Birlik Oda ve Borsa Konseyleri Seçimi :

İlçe Seçim Kurulu Başkanlığınca onaylanan listelerde yazılı delegelerden oluşan Birlik Genel Kurulunda, ilgili delegelerce kendi aralarında gizli oyla oda ve borsa konseylerinin asil ve yedek üyeleri seçilir.

b) Birlik Yönetim Kurulu Seçimi :

İlçe Seçim Kurulu Başkanlığınca onaylanan listelerde yazılı oda ve borsa konsey üyeleri en geç 5 gün içerisinde müştereken toplanarak gizli oyla Birlik Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerini seçerler.

Seçimler, bu maddenin (a) bendindeki usul ve esaslara göre merkez ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kamu görevlileri veya aday olmayan delegeler arasından bir başkan ile dört üyeden oluşturulan bir seçim sandık kurulunca yürütülür.

Seçim sandık kurulu için aynı şekilde 5 yedek üye belirlenir.

Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda, kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim tutanakları merkez ilçe seçim kurulu başkanınca onaylanır ve bir nüshası Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca gönderilir.

İlçe seçim kurulu başkanı ile seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine ödenecek ücretler ve seçim giderleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesinden karşılanır.

Odalar, borsalar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği organlarının seçimlerinde siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları aday gösteremezler ve belirli adayların leyh ve aleyhlerinde faaliyette bulunamazlar ve propaganda yapamazlar.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili oda veya borsa ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirir.

Belirtilenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

Seçimlerin tamamının iptali halinde, seçimler yenileninceye kadar geçen sürede oda ve borsanın meclis ve yönetim kurulu görevini yapmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 3 ila 5 kişilik bir kurul atanır.

İlçe Seçim Kurulu Başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödemir. Bu ücretlerle, diğer seçim giderleri oda ve borsalarca karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurul başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir. Yeni kurulacak oda ve borsalarda meslek gruplarına ait listeler gruplandırma yönetmeliklerinde gösterildiği şekilde ve mahallin en büyük mülkiye amiri veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek 5 - 10 üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca yapılarak, listeler meslek komitesi seçimleri için görevli hâkime verilir.

b) Oda ve borsaların meclis seçimleri :

Meslek komiteleri, seçimlerin kesinleşmesini takip eden en geç 5 gün içinde toplanarak gizli oyla, oda veya borsa meclisleri için asil ve yedek üyeleri seçer. Seçimler bu maddenin (a) bendindeki usul ve esaslara göre seçim sandık kurulu tarafından yürütülür ve seçim tutanakları ilçe seçim kurulu başkanına tevdi edilir.

c) Oda ve borsaların yönetim kurulu ve birlik delegesi seçimleri :

Meclis, seçimlerin kesinleşmesini takip eden en geç 7 gün içinde toplanarak gizli oyla yönetim kurulu ile birlik genel kurul delegelerinin asil ve yedeklerini seçer. Seçimler bu maddenin (a) bendindeki usul ve esaslara göre seçim sandık kurulu tarafından yürütülür ve seçim tutanakları ilçe seçim kurulu başkanına tevdi edilir.

Bu tutanakların hâkimce onaylanmış birer nüshası Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına gönderilir.

B) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin oda ve konseyleri ile Yönetim Kurulu seçimi :

a) Birlik oda ve borsa konseyleri seçimi :

İlçe seçim kurulu başkanlığınca onaylanan listelerde yazılı delegelerden oluşan birlik genel kurulunda, ilgili delegelerce kendi aralarından gizli oyla oda ve borsa konseylerinin asil ve yedek üyeleri seçilir.

b) Birlik yönetim kurulu seçimi :

İlçe seçim kurulu başkanlığınca onaylanan listelerde yazılı oda ve borsa konsey üyeleri en geç 5 gün içerisinde müştereken toplanarak gizli oyla birlik yönetim kurulu asil ve yedek üyelerini seçerler.

Seçimler, bu maddenin (A/a) bendindeki usul ve esaslara göre merkez ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kamu görevlileri veya aday olmayan delegeler arasından bir başkan ile dört üyeden oluşturulan bir seçim sandık kurulunca yürütülür.

Seçim sandık kurulu için aynı şekilde 5 yedek üye belirlenir.

Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda, kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim tutanakları merkez ilçe seçim kurulu başkanınca onaylanır ve bir nüshası; Sanayi ve Ticaret Bakanlığına gönderilir.

İlçe seçim kurulu başkanı ile seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine ödenecek ücretler ve seçim giderleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesinden karşılanır.

Odalar, borsalar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği organlarının seçimlerinde siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları aday gösteremezler ve belirli adayların leh ve aleyhlerinde faaliyette bulunamazlar ve propaganda yapamazlar.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 24. — 5590 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin (ç) bendinin ikinci cümlesi ile (ı) bendi, 51 inci maddesi, 76 ncı maddesinin iki ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 25. — 5590 sayılı Kanunda geçen «Uzuv» deyişimi «Organ»; «genel kâtip» ibaresi «genel sekreter»; «Ticaret Bakanlığı» ve «Ekonomik ve Ticaret Bakanlığı» deyimleri «Sanayi ve Ticaret Bakanlığı» olarak değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Yürürlükteki tüzük ve yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde Kanuna uygun hale getirilir. Gerekli değişiklikler yapılmaya kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1 Aralık 1983 - 30 Nisan 1984 tarihleri arasında oda ve borsalarda yapılmış bulunan organ seçimleri, Kasım 1983 ayında yapılmış sayılır ve bu organların Kanunî süreleri buna göre hesap edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte hâlen yönetim kurulu seçimlerini yapmamış olan odalar ve borsalar 1 ay içinde bu seçimlerini tamamlarlar. Seçimler hangi tarihte yapılmış olursa olsun Kasım 1985 ayında yapılmış sayılarak organların kanunî süreleri buna göre hesap edilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanuna göre seçilecek ilk oda ve borsa konseyleri üyelerinin görev süreleri Mayıs 1988 ayında yapılacak seçimlere kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun 4, 5, 6 ve 12 nci maddeleri ile 5590 sayılı Kanunun, bu Kanunun 18 inci maddesi ile değiştirilen 66 ncı maddesinin son fıkrası hükümleri oda ve borsalar için Kasım 1987 seçimlerinden; Birlik Yönetim Kurulu için ise, Mayıs 1988 ayından itibaren uygulanır.

MADDE 26. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 27. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
T. Özal

25 . 3 . 1986

Devlet Bak. Başbakan Yrd. I. K. Erdem	Devlet Bakanı K. Oksay	Devlet Bakanı A. M. Yılmaz
Devlet Bakanı M. V. Dinçerler	Devlet Bakanı A. Tenekeci	Devlet Bakanı M. T. Titiz
Devlet Bakanı A. Karaevli	Adalet Bakanı M. N. Eldem	Millî Savunma Bakanı Z. Yavuztürk
İçişleri Bakanı Y. Akbulut	Dışişleri Bakanı V. Halefoğlu	Maliye ve Gümrük Bakanı A. K. Alptemoçin
Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı M. Emiroğlu	Bayındırlık ve İskân Bakanı I. S. Giray	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı M. Aydın
Ulaştırma Bakanı V. Atasoy	Tarım Orman ve Köyİşleri Bakanı H. H. Doğan	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı M. Kalemli
Sanayi ve Ticaret Bakanı H. C. Aral	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı S. N. Türel	Kültür ve Turizm Bakanı M. M. Taşçıoğlu

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23. — Tasarının 24 üncü maddesi 23 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının 25 inci maddesi 24 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1 Aralık 1983 - 31 Mayıs 1984 tarihleri arasında oda ve borsalarda yapılmış bulunan organ ve birlik delege seçimleri, Kasım 1983 ayında yapılmış sayılır ve bu organların kanunî süreleri buna göre hesap edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının geçici 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarının geçici 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun 4, 5, 6, 10, 11 ve 12 nci maddeleri 1987 yılında yapılacak seçimlerden, 18 inci maddesinin 4 üncü ve son fıkraları ise; 1988 yılında yapılacak seçimlerden itibaren uygulanır.

MADDE 25. — Tasarının 26 ncı maddesi 25 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Tasarının 27 nci maddesi 26 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

